

РЕШЕНИЕ

№ 3683

гр. София, 29.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 47 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: МАРИЯ В. БОГДАНОВА
НОНЧЕВА

при участието на секретаря ДЕНИЦА Ж. ВИРОНОВА
като разгледа докладваното от МАРИЯ В. БОГДАНОВА НОНЧЕВА
Гражданско дело № 20231110115833 по описа за 2023 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 235 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от П. С. П. срещу „**“ ЕАД, в която се твърди, че срещу ищеца на 22.06.2015 г. бил издаден изпълнителен лист по ч. гр. д. № 2584/2015 г. по описа на Софийски районен съд, 61-ви състав. Въз основа на изпълнителния лист било образувано изпълнително дело № ** по описа на ЧСИ ** на 22.10.2015 г., което се водело и срещу трето за спора лице (**). Ищецът поддържа, че в хода на производството не били извършвани каквито и да е било валидни изпълнителни действия. Релевиран са доводи за недължимост на вземанията, предмет на изпълнението, поради погасяването на същите по давност, тъй като от образуването му до подаването на исковата молба бил изтекъл приложимият към процесните вземания петгодишен давностен срок. Сочи се, че в рамките на този срок не били предприемани действия, годни да прекъснат теченето на погасителната давност. Въз основа на изложеното е направено искане за уважаване в цялост на предявения иск за установяване недължимостта на вземанията по издадения на 22.06.2015 г. изпълнителен лист и за присъждане в полза на ищеца на сторените по делото разноски.

Исковата молба и приложенията към нея са изпратени на ответника „**“ ЕАД за отговор, като такъв е постъпил в законоустановения едномесечен срок. Със същия дружеството оспорва исковата претенция изцяло, като твърди, че същата била неоснователна. Според ответника, приложимата спрямо процесните вземания

погасителната давност била петгодишна и не била изтекла към датата на подаване на исковата молба, а в рамките на образуваното изпълнително производство били предприети множество действия, с всяко едно от които давността била прекъсвана. Отправена е молба за отхвърляне на предявения иск и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийски районен съд, Първо гражданско отделение, 47-ми състав, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Предмет на производството по делото е отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, вр. чл. 124, ал. 1, предл. 3 ГПК за признаване за установено между страните, че ищецът П. С. П. не дължи на ответника „**“ ЕАД, поради погасяване по давност, сума в общ размер от 1031,17 лева, предмет на изпълнително дело № ** по описа на ЧСИ **, и представляваща вземания по изпълнителен лист, издаден на 22.06.2015 г. по ч. гр. д. № 2584/2015 г. по описа на Софийски районен съд, 61-ви състав.

В производство по предявен отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК ищецът следва да докаже фактите, от които произтича правния му интерес, а в тежест на ответника е установяването при условията на пълно и главно доказване на фактическите обстоятелства, от които произтича отричаното право. Съгласно принципа за разпределение на доказателствената тежест в процеса, всяка страна носи тежестта да докаже фактите, от които извлича изгодни за себе си правни последици, съгласно разпоредбата на чл. 154 ГПК. При предявен отрицателен установителен иск за недължимост на определена сума, какъвто е настоящият казус, кредиторът-ответник по иска трябва да докаже фактите, от които произтича вземането, а длъжникът-ищец – релевираните възражения за недължимост на същото, поради което именно ответникът по отрицателния установителен иск следва да докаже, че вземането е възникнало и съществува. В този смисъл е и константната практика на върховната съдебна инстанция (вж. Решение № 240 от 15.12.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1438/2011 г., III г. о.; Решение № 173 от 12.01.2011 г. на ВКС по т. д. № 901/2009 г., I т. о., ТК; Решение № 22 от 27.05.2014 г. на ВКС по гр. д. № 5260/2013 г., II г. о., ГК).

Доколкото предмет на настоящия отрицателен установителен иск е установяване недължимост на вземания, за събирането на които е било образувано изпълнително дело, приложение намира разпоредбата на чл. 439 ГПК. Същата предвижда, че длъжник може да оспори изпълнението чрез предявяването на иск, който трябва да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание.

В разглеждания казус, предвид въведеното от ищеца основание за недължимост на процесното вземане, а именно – изтекла спрямо него погасителна давност, уважаването на предявения иск се обуславя от осъществяването на следните материални предпоставки: 1/ наличие на валидно възникнало парично вземане на ответника срещу ищите; 2/ неизпълнение на задължението за заплащане на същото от страна на ищите; 3/ наличие на висящо изпълнително производство с предмет вземането, чиято дължимост ищите оспорват; 4/ изтичане на законоустановения срок за погасяване по давност на процесното задължение.

Безспорни между страните са фактическите обстоятелства, релевирани в исковата молба, относно правопораждащия процесното вземане факт, издаването на изпълнителен лист за същото и образуването на изпълнително производство срещу ищеца. Тези обстоятелства се установяват и от събраните по делото доказателства, видно от които на 22.06.2015 г. в полза на „**“ ЕАД е издаден изпълнителен лист по гр. д. № 2584/2015 г. по описа на СРС, ГО, 61-ви състав, срещу П. С. П. за сумата от 790,30 лева – главница, представляваща цена на доставена топлинна енергия през периода от 01.05.2013 г. до 30.04.2015 г., ведно със законната лихва от 20.01.2015 г. до изплащане на вземането, за сумата от 49,08 лева, представляваща обезщетение за забава, начислено за периода от 30.06.2013 г. до 27.11.2014 г., за сумата от 16,79 лева, представляваща съдебни разноски за държавна такса, и за сумата от 175,00 лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение. Изпълнителният лист е издаден на основание влязлата в сила заповед за изпълнение, издадена по делото на 28.01.2015 г. Въз основа на посочения изпълнителен титул и по молба на кредитора от 22.10.2015 г. е образувано изпълнително дело № ** по описа на ЧСИ **, рег. № ** в КЧСИ, по което на същата дата - 22.10.2015 г. - е насрочен опис на движими вещи на длъжника. На 26.10.2016 г. е наложен запор върху банкови сметки на ответницата в „Банка ДСК“ ЕАД (вж. л. 51 от изпълнителното дело), а на 13.04.2017 г. и 20.11.2017 г. са насрочени описи на движимото имущество на същата. На 26.02.2018 г. ищцовото дружество е подало молба по изпълнителното дело за изискване на справки от НАП с оглед налагане на запови върху трудови възнаграждения или пенсии на длъжника, като е отправено и искане за извършване на опис на движими вещи (вж. л. 85 от изпълнителното дело). Такива описи са насрочени от съдебния изпълнител на 01.03.2018 г. и на 02.04.2019 г. Молба с идентично съдържание и искания като тази от 23.02.2018 г. „**“ ЕАД е подало отново на 30.08.2019 г. (вж. л. 119 от изпълнителното дело). На 07.10.2021 г. дружеството е подало нова молба, с която е отправено искане за налагане на запови върху банковите сметки и трудовото възнаграждение на ответницата, както и за опис и оценка на движимото □ имущество, като запови е наложен от съдебния изпълнител на същата дата (вж. л. 123 - л. 125 от изпълнителното дело. Повторна молба за налагане на запови взыскателят е подал на 04.10.2023 г. (вж. л. 132 от изпълнителното дело). До изготвянето на препис от изпълнителното дело с цел

прилагането му по настоящото производство други действия в хода на изпълнението не са извършвани.

За да се прецени изтекла ли е спрямо процесните вземания законоустановената погасителна давност, е необходимо да се съобразят обстоятелствата кога е началният момент на същата, съответно – извършвани ли са действия, прекъснали или спрели теченето на давността. В разглеждания казус погасителната давност за вземанията е започнала да тече от датата на влизане в сила на заповедта за изпълнение, въз основа на която е издаден изпълнителният лист, а именно не по-късно от 22.06.2015 г. – датата на издаване на изпълнителния лист. Тази дата следва да се приеме и като моментът, след който обстоятелства, релевантни за недължимостта на вземанията, могат да бъдат ценени като новонастъпили такива по смисъла на чл. 439, ал. 2 ГПК, доколкото в рамките на заповедното производство не се провежда съдебно дирене. Съгласно чл. 111, б. „в“, вр. чл. 114, ал. 1 ЗЗД, вземанията за периодични плащания се погасяват по давност с изтичането на тригодишен срок от настъпването на тяхната изискуемост. В Тълкувателно решение № 3 от 18.05.2012 г., постановено по тълк. дело № 3/2011 г. на ОСГТК на ВКС, понятието „периодични плащания“ по смисъла на чл. 111, б. „в“ ЗЗД се характеризира с изпълнение на повтарящи се задължения за предаване на пари или други заместими вещи, имащи единен правопораждащ факт, чиито падеж настъпва през предварително определени интервали от време, а размерите на плащанията са изначално определени или определяеми без да е необходимо периодите да са равни и плащанията да са еднакви. Предвид така дадените от върховната съдебна инстанция тълкувателни разяснения, следва да се приеме, че вземанията за заплащане цената на доставената в топлоснабден имот топлинна енергия представляват именно периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в“ ЗЗД, съответно – се погасяват с изтичането на тригодишен давностен срок. Настоящият съдебен състав не споделя съдебната практика, че вземания по издадена заповед за изпълнение се погасяват с изтичането на петгодишен давностен период, тъй като приема, че правозасилващото действие, представляващо материалноправна последица, е характерна единствено за влязлото в сила решение, доколкото е изрично предвидена в разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД, съответно – не може да се приложи към влязлата в сила заповед за изпълнение. Макар да се ползва със стабилитет, влязлата в сила заповед за изпълнение не следва да бъде приравнявана на съдебно решение. Изпълнителен лист, издаден въз основа на заповед за изпълнение, срещу която не е било подадено възражение в срока по чл. 414 ГПК, е издаден в производство, част от изпълнителния процес, без да е проведено състезателно исково производство и без да е установено със сила на пресъдено нещо съществуването на вземането на кредитора. Доколкото процесните задължения не са установени с влязло в сила съдебно решение, към тях следва да се прилага именно кратката тригодишна погасителна давност, с оглед разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД.

Следователно, тригодишната погасителна давност за задълженията, чиято

недължимост ищецът цели да установи в настоящото производство, е с начална дата 22.06.2015 г. (датата на издаване на изпълнителния лист). Същата е била прекъсната с всяко от действията, предприетите в хода на образуването на 22.10.2015 г. изпълнително дело, годни да прекъснат погасителната давност. В случая – налагането на запори на 26.10.2016 г. и на 07.10.2021 г. В тази връзка относими са разясненията, дадени с т. 10 на Тълкувателно решение № 2/2013 г. от 26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС. В мотивите на цитирания тълкувателен акт е посочено неизчерпателно, че съгласно чл. 116, т. "в" ЗЗД "прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ: насочването на изпълнението чрез налагане на запор или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на pazач, насрочването и извършването на продан и т. н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др."

Според настоящия съдебен състав, подадените от вискателя молби на 23.02.2018 г., 30.08.2019 г., 07.10.2021 г. и на 04.10.2023 г. (последната - след образуване на настоящото исково производство), с които са отправени искания за извършване на описи на имуществото на длъжника и за налагане на запори, също са прекъснали погасителната давност спрямо процесните вземания. В случаите, когато искането от кредитора за предприемане на изпълнително действие (включително в хипотезите на възлагане от вискателя съгласно чл. 426, ал. 4 ГПК и чл. 18 ЗЧСИ) е направено своевременно, но самото изпълнително действие не е предприето от надлежния орган преди изтичането на давностния срок по причина, която не зависи от волята на кредитора, давността се счита прекъсната с искането, дори то да е било нередовно (в този смисъл – Решение № 37 от 24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г., IV-то г. о.; Решение № 127 от 12.07.2022 г. по гр. д. № 2884/2021 г., III-то г. о.).

Налага се следователно изводът, че последното изпълнително действие, извършено по изпълнително дело № ** по описа на ЧСИ ** преди подаването на исковата молба, което е прекъснало давността спрямо процесните вземания, е подаването на молба от вискателя на 07.10.2021 г. с искания за извършване на конкретни изпълнителни действия. Следователно, при съобразяване на приложимия към процесните вземания тригодишен давностен срок, е видно, че давността спрямо същите не е изтекла към датата на подаване на исковата молба по настоящото дело (28.03.2023 г.), което води до извод за неоснователност на предявения иск с правно

основание чл. 439 ГПК.

Тъй като между последното валидно изпълнително действие, годно да прекъсне давността (извършено на 07.10.2021 г.), и предхождащото го такова (извършено на 30.08.2019 г.), е изминал период, по-дълъг от две години, е необходимо да се съобрази следното:

Изминалият двугодишен период, в който в хода на изпълнителното дело не са предприемани изпълнителни действия, е довел до неговото перемиране на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, на 30.08.2021 г. На 07.10.2021 г., обаче, по вече перемиралото изпълнително дело е подадена молба от вискателя, съдържаща изрични искания за извършване на конкретни изпълнителни действия. Както се посочи по-горе, подаването на тази молба представлява действие, годно да прекъсне погасителната давност в хода на изпълнителния процес. Доколкото това действие е предприето от вискателя след обявяването на ППВС № 3/1980 г. за изгубило сила, считано от 26.06.2015 г., следва да бъде съобразена актуалната съдебна практика по Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. д. 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС и Тълкувателно решение № 3 от 28.03.2023 г. по тълк. д. № 3/2020 г. на ОСГТК на ВКС, споделяна и от настоящия съдебен състав, съгласно която извършени след 26.06.2015 г. по перемирало изпълнително дело действия, годни да прекъснат погасителната давност, следва да бъдат съобразени при преценката дали давността спрямо конкретното вземане е изтекла. Горното се обосновава с обстоятелството, че погасителната давност е материалноправен институт, за разлика от процесуалната перемпция, поради което последващи перемпцията изпълнителни действия не са недействителни за давността и ще я прекъснат. В този смисъл са постановените по реда на чл. 290 ГПК Решение № 37 от 24.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1747/2020 г. на IV-то г. о., Решение № 127 от 12.07.2022 г. на ВКС по гр. д. № 2884/2021 г. на III-то г. о., Решение № 3 от 04.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 1722/2021 г. на IV-то г. о., Решение № 93 от 17.05.2021 г. на ВКС по гр. д. № 2766/2020 г., Определение № 248 от 01.04.2021 г. по гр. д. № 3647/2020 г.

Въз основа на тези аргументи, съдът приема, че приложимата в случая тригодишна погасителна давност, прекъсната веднъж на 30.08.2019 г. е прекъсната отново на 07.10.2021 г., от когато е започнала да тече нова давност. От 07.10.2021 г. до подаването на исковата молба по настоящото дело на 28.03.2023 г., не е изтекъл срок, по-дълъг от три години, от което следва, че вземанията, предмет на изпълнение по процесното изпълнително дело, не са се погасили по давност към датата на предявяване на иска, както и към датата на приключване на съдебното дирене в хода на иския процес.

Предвид изложеното, исковата претенция с правно основание чл. 439, вр. чл. 124, ал. 1, предл. 3 ГПК, следва да бъде отхвърлена в цялост като неоснователна.

По разноските:

Разноските в производството, претендирани от ответника, трябва да бъдат присъдени в тежест на ищеца, предвид изхода на правния спор по делото, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, като същите възлизат на сумата от 100,00 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран, Софийски районен съд, Първо гражданско отделение, 47-ми състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от П. С. П., ЕГН: *****, с адрес гр. София, **, срещу „**“ ЕАД, ЕИК: **, със седалище и адрес на управление гр. София, **, отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, вр. чл. 124, ал. 1, предл. 3 ГПК за признаване за установено между страните, че П. С. П. не дължи на „**“ ЕАД сума в общ размер от 1031,17 лева, предмет на изпълнително дело № ** по описа на ЧСИ **, представляваща вземания по изпълнителен лист, издаден на 22.06.2015 г. по ч. гр. д. № 2584/2015 г. по описа на Софийски районен съд, 61-ви състав, поради погасяването ѝ по давност.

ОСЪЖДА П. С. П., ЕГН: *****, с адрес гр. София, **, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, да заплати на „**“ ЕАД, ЕИК: **, със седалище и адрес на управление гр. София, **, сумата от 100,00 лева, представляваща сторени от ответника разноси в хода производството.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____